

שיירות ושל משגרים – אם באש מטוסי הקרב ואם באש מהקרקע – גרמה להפסקה הדרגתית בפריסת המשגרים בשטח פתוח ולדחיקתם מזרחה, תוך אבדן טווח לשיגור יעיל. עם זאת, גברה הסכנה, שבה היו נתונים צוותי הכוחות המיוחדים. גנרל דה לה בילייר סיפר על קרב, שארך כארבע שעות וחצי, וכרוך היה בהפעלה מסיווית של מטוסי קרב, שהפיצו לכל עבר כוח עיראקי, שרדף אחרי לוחמי SAS.

הסיכון הגדול בהפעלת כוחות מיוחדים הודגם יפה בתיאור והמרתק של קורות לוחם בסיוור, שנתקל בכוח עיראקי, ונפוץ במדבר. סיפורו מובא להלן, ומאיר את אחד הפנים האפלים והקשים של מלחמת המפרץ.

כחמישים דקות עד שהופיעו מטוסי התקיפה, והתהליך לווה לעתים קרובות ביותר בתקלות שונות, שעיקרן נעוץ במערכות הקשר של הכוח המיוחד. לכן, לעתים קרובות ביותר היה הכוח הנייד של SAS לכוח פושט, שהשמיד את המשגרים בעודם בתנועה למקום השיגור, או בתנועתם לתגבור המערך במערב עיראק. לאחר השבוע הראשון גברה תעוזת SAS.

אנשי היחידה נעו ביום ובלילה, תקפו שיירות רכב מטווחים קצרים בדיוקנות קטלנית, פוצצו תחנות ממסר ומחפורות קשר. יעילות הפגיעה במשגרים הניידים – טען פיטר דה לה בילייה – אף שלא זכתה לפרסום בעת המערכה, הביאה לכך שכבר אחרי 26 בינואר לא שוגר אל ישראל שום טיל תכליתי. אמנם, הפיקוד העיראקי, שהעריך, כי במערב פועל כוח גדול מאוד, פרס כוחות נוספים באזור, אולם אימת הפגיעה וההשמדה המהירה של

SAS

בי"מאשעול

הסקאדים

עובד לפי הספר Storm Command של גנרל סר פיטר דה לה בילייה*

לצורך לתכנן תפקיד ראוי לשמו לכוחות המיוחדים הבריטיים היתה בעיני גנרל דה לה בילייה חשיבות גדולה ביותר. גנרל ה' נורמן שווארצקופף, מפקד הפיקוד המרכזי של ארצות-הברית, התנגד תחילה לרעיון לפרוס אותם מעבר לקווי האויב, בנימוק, כי אין משימה, שלא ניתן לבצעה בעזרת עוצמת האוויר האדירה של בעלות הברית, ואחר כך באמצעות כוחות משוריינים קונוונציונליים. גם דה לה בילייה העיד, כי היה מוכן להמליץ על פעולות מיוחדות בשני תנאים בלבד: האחד – של SAS ינתן תפקיד ממשי וראוי לשמו, והשני – שיהיו לבריטים אמצעים לחלץ את אנשיהם במקרה חירום.

עם זאת, בשבוע השני של ינואר מצא המפקד הבריטי

לאחר שנפתרה בעיית בני הערובה, הורה גנרל סר פיטר דה לה בילייר ל"שירות האוויר המיוחד" (SAS), שהתפנה למשימות אחרות מאשר תכנון שחרורם, לתכנן מבצעים קלאסיים בעומק השטח בעיראק, ולפקוח עין על ההתנגדות בכוויית. אשר לכוויית, קיווה הגנרל הבריטי, כי ברגע שהסכסוך יסתיים, ייכנס לזירה צוות של יועצים אזרחיים בריטיים, וייטול את היוזמה לסייע ולייעץ בנוגע לשיקום העיר, ויקדם בכך את העסקים הבריטיים ואת מכירת הנשק מבריטניה. הוא ציין כבר אז, "אם לא נזדרז, יחטפו האמריקנים הכל לעצמם".

* מפקד הכוח הבריטי במלחמת המפרץ.

•••

המחבר (משמאל) עם הנסיך גנרל חאלד בן סולט, מפקד הכוח הסעודי במלחמת המפרץ

1. את היחידה ייסד בשנת 1941, במהלך מלחמת העולם השנייה, דיוויד סטירלינג. היא פעלה, בעיקר, במדבר המערבי נגד הכוחות הגרמניים. גם לאחר שנפל סטירלינג בשבי הגרמנים המשיכה SAS לפעול עד תום המלחמה. לאחר מלחמת העולם אורגנה SAS מחדש, בעיקר, כדי לעסוק בדיכוי התקוממויות ברחבי האימפריה הבריטית ובלוחמה נגד טרור ונגד גרילה עירונית, אך השתתפה גם בפעולות קרביות – כמו המערכה בפולקלנד.

2. כריס – קומודור כריסטופר קריג, מפקד הכוחות הימיים הבריטיים במזרח התיכון (SNOME). פדי היין – מרשל האוויר פטריק היין, מפקד שותף של כוחות הקואליציה ומפקדו הישיר של גנרל דה לה בלייה. לויטננט ג'נרל צ'ארלס הורנר, מפקד כוחות האוויר של בעלות הברית.

להקטין עד למזער את הסיכון לדליפת מידע סודי ביותר ברגע האחרון. דה לה בלייה היה אמור לתאם את המעורבות הבריטית עם הנסיך חאלד, אלא אם כן כבר הסדירה האמריקנים קודם לכן עם המלך. דה לה בלייה קיבל הבטחה מראש הממשלה הבריטי ומפדי היין, כי האמריקנים לא יוכלו להכניס את בריטניה למלחמה, למרות שהיתה ביחסים כה הדוקים עמם, במסגרת הברית. הגורם היחיד, שהיתה לו הסמכות להורות לצבא הבריטי לצאת למלחמה, היה ממשלת בריטניה, ששמרה בידה את השליטה על כוחותיה במפרץ עד הרגע האחרון. לכן, אמר דה לה בלייה לשווארצקופף, כי יעדיף לתאם בעצמו את המעורבות הבריטית עם הנסיך חאלד.

שווארצקופף הבין זאת, ואחר כך המשיכו שניהם לבחון את הסידורים לפריסת SAS. אחרי שהיסס תחילה, גילה שווארצקופף התלהבות רבה למבצעים ההתקפיים של הכוחות המיוחדים בעומק המדבר המערבי של עיראק: פעילותם העיקרית תהיה התקפות על קווי תקשורת ועל דרכים, ובעדיפות משנית – מבצעי כלליים להונאת הכוחות העיראקיים ולהטרדתם. היתה אפשרות נוספת: תקיפת משגרים ניידיים של "סקאד". שווארצקופף אישר, כי הוא ביקש מצ'ק הורנר להגיש לאנשי הכוחות המיוחדים הבריטיים כל סיוע אפשרי, וחיל האוויר האמריקני יחלצם, אם ייקלעו לבעיות רציניות.

תפקיד במדבר המערבי של עיראק – תפקיד, שנראה מתאים ל-SAS: לנתק צירים, וליצור הטעיות, שימשכו כוחות עיראקיים מהחזית העיקרית, ולזרוע חששות במוחו של האויב כאילו באגפו הימני מתבשל מבצע גדול כלשהו. דה לה בלייה סיפר, "בתוך תוכי קיננה המחשבה, כי לוחמי ה-SAS יוכלו להשמיד גם משגרים ניידיים של 'סקאד' ידענו, כי לעיראקים יש משגרים רבים כאלה, אבל באותו שלב טרם התבררה כל צורכה החיונית הרבה של משימה כזו, וראיתי בה רק אפשרות נוספת."

לבסוף, לאחר שאנשי SAS הציגו את הנושא, שכנעו הבריטים את גנרל שווארצקופף לקבל את תכניתיהם. הם הקדישו שעות רבות להכנת טיעונים בהירים ותמציתיים למען הפעלתם, והציגום על מפות ובתרשימים בצורה כה משכנעת, עד ששווארצקופף קיבל את דעתם. הוא השתכנע, כי SAS יכול לתרום דבר-מה ממשי לענייני הקואליציה, ונתן להם "אור ירוק". הבריטים הציעו לתדרכו אישית על מהלך העניינים, אם תתפתח פעולה, שהוא ירצה להגבילה; והוא קיבל גם הצעה זו.

SAS נכנס אפוא סוף סוף לפעולה, והם החלו לעסוק בהכנות האחרונות בימים המעטים, שנותרו להם. הם היו אמורים לחצות את הגבול מערב הסעודית לכוויית ולעיראק מיד עם תחילת המתקפה האווירית, ולא במקביל לכניסת כוחות היבשה של בעלות הברית.

...

...

ובעוד תשומת-לב העולם מתמקדת במלחמה באוויר, נתקל דה לה בלייה בבעיה דוחקת אחרת, בעיית הכוחות המיוחדים. לאחר שלחץ על שווארצקופף, כי יסכים להכניסם לשטח, מצא הגנרל הבריטי את עצמו תוהה פעם אחר פעם האם יהיה להם תפקיד ראוי לשמו במדבר המערבי. תכניתם הראשונה היתה לשגר פנימה ארבעה

גנרל שווארצקופף אישר גם את הסידורים למתן התרעה רשמית לסעודים, כי מעשי האיבה עומדים לפרוץ בכל רגע: הנשיא ג'ורג' בוש כבר סיפר זאת לפאהד, מלך סעודיה, יומיים לפני התחלתם, וביקש שמהרגע הזה ואילך יורשו האמריקנים לפתוח במתקפה האווירית בהודעה מוקדמת של שעתיים. הדבר נעשה מראש, כדי

משמרות הגבול, יתחילו לפטפט על יחידות קטנות ומזרות, הפונות לכיוון עיראק. זה לה בלייר ביקש מהנסיך חאלד לתדרך את המפקד הצבאי הסעודי במקום, ולהשביעו לשמור סוד, והקצין הבכיר של SAS בשטח עשה כמוהו.

אך חצו הכוחות המיוחדים את הגבול בעשרים בינואר, וכל פריסתם הועמדה בסכנה עקב הסבירות להתערבות ישראל במלחמה. ב־22 בינואר, כאשר שמעו, כי "סקאד" נוסף חדר את מערכי ההגנה של תל-אביב, וגרם כשבעים נפגעים, חשש זה לה בלייר פן לא יוכלו למנוע עוד מהישראלים לפעול. הוא התחיל להכין תכנית, שלפיה יקצו לכוחות היבשה של ישראל גזרה בעיראק, שבה יפעלו רק הם. אילו כך קרה, היו הבריטים נאלצים להפסיק את פעולת כוחותיהם המיוחדים: במצב הזה חייבים להוציא את אנשיהם מהשטח, כדי למנוע כל אפשרות פן סיור ייתקל במקרה במשנהו; משימת חילוץ נעשתה קשה יותר ככל שהעמיקו לחדור לעומק שטח האויב.

ובעוד זה לה בלייר תוהה האם נהג נכונה כאשר הפעיל את אנשיו, והאם הם מסוגלים לבצע משהו, שחיל האוויר המלכותי (RAF) אינו מסוגל לבצע, נחלו הכוחות המיוחדים את הצלחתם הראשונה: ב־23 בינואר הם פוצצו קטע ניכר של רשת תקשורת בין בגדאד לבין

השטחים הקדמיים. זו היתה פעולה מסוכנת ביותר, שביצע "שירות הסירות המיוחד" (SBS) בנפרד מפריסת SAS. הפעולה נעשתה במיומנות רבה, בנחישות החלטה ובאומץ בסביבה עוינת ביותר. כוח הפשיטה הוטס בלילה בשני מסוקים "צ'ינוק" לנקודת נחיתה הנמצאת פחות משישים ק"מ מבגדאד: הרחק משם צפונה היו השמיים מוארים בלהבות, שעלו מהבירה המופצצת. בעוד האנשים מיהרו לנתק את הכבלים, נאלצו מסוקיהם, שנחתו במרחק קצר מהכביש הראשי לבצרה, לחנות במנועים פועלים, אם כי הרוטורים נותקו, כדי להפחית את הרעש; הדבר היה הכרחי, כדי שיוכלו להמריא מיד במקרה חירום. האנשים החלו לחפור, חשפו את הכבלים, הוציאו קטע לבדיקה, הניחו מטענים, והסתלקו. הם לקחו אתם כמה משלטי הסימון, שציינו את תוואי הכבלים, ולמחרת היום מסרו אותם כמזכרת לגנרל שווארצקופף, ששמח על הצלחת המשימה עד שמהר לדווח עליה לגנרל קולין פאואל בוואשינגטון.⁴ פאואל העביר את החדשות הטובות חזרה ללונדון, כך שהפשיטה הראשונה תרמה מאוד לביסוס המוניטין והיכולת לא רק של הכוחות המיוחדים הבריטיים, אלא גם למוניטין של אמריקה.

ובדיוק ברגע הזה, בצורה טיפוסית למדי, דומה, כי המזל הפנה לבריטים עורף. אחד מסיורי SAS, שנכנס ברגל, נתקל בכוח אויב, והתפזר בשטח: שמונה לוחמים נעדרו, ובשלב הזה לא יכלו הבריטים לברר האם הם נהרגו, או נפלו בשבי. עובדה זו, כשלעצמה, אילצה אותם לקבל החלטה קשה: אם נפלו בשבי, היתה סכנה, כי העיראקים יציגום לראווה בטלוויזיה, כפי שכבר הציגו את ג'ון פיטרס, טייס "טורנדר", שהופל, והידיעה היתה

צוותים ברכב. ברגע האחרון ביקשו מהם להקים גם שלוש נקודות תצפית, כדי לפקוח עין על צירי האספקה העיקריים. בתוך SAS פרץ ויכוח כיצד לפרוס את שלושת הסיוורים האלה. חלק חשבו, כי מוטב לנוע ברגל, אחרי שיוטסו במסוקים, ואחרים רצו לצאת ברכב. היו טיעונים טובים בזכות שתי האפשרויות. רכב יקנה ניידות, אפשרות לשאת נשק כבד יותר וסיכויים להימלט אם הסיוור ייתקל בכוחות אויב. מצד שני, חדירה פנימה ב"לנדרוברים" תדרוש זמן, יהיה קשה להסתירם, והם עלולים להסגיר על נקלה את הימצאות הכוחות המיוחדים בשטח, ולמשוך לשם כוחות עיראקיים נוספים. לעומת זאת, לוחמים רגליים אפשר להביא למקום במהירות במסוקים ובליילה, והם יוכלו להסתתר ביעילות, אך ניידותם תהיה קטנה יותר, ולא יהיה להם שום אמצעי להימלט, אם ייתקלו.

למרבה המזל, השטח, שבו עמדו הכוחות המיוחדים לפעול, היה שטוח ופתוח הרבה פחות מן המדבר, שבו היתה אמורה להיערך ההסתערות העיקרית ביבשה. השטח הזה, שהיה ידוע כ"רמת הלבנה הירדנית", היה גבוה, גבעי ומחורץ בוואדיות עמוקים וסלעיים, מוכי שיטפונות אחרי סערות. אבנים היו מפוזרות בכל מקום, והחול היה מועט ביותר. ככל שהמדבר השתפל מזרחה, לכיוון הנהר פרת, כך הוא נעשה שטוח יותר. באזור הפעילות המרכזי היה בו מסתור בשפע.

בשבעה-עשר בינואר, כאשר פרצה המלחמה, היו הכוחות המיוחדים הבריטיים עדיין בבסיס האימונים שלהם בחצי-האי ערב, והיה עליהם לפעול במהירות, לאסוף את כל האנשים, את כל כלי-רכבם ואת ציודם, ולהעבירם לשטח כינוס קדמי, 900 ק"מ צפונית-מזרחית לריאד, ויותר מ־1,500 ק"מ מבסיסם. כיוון שכוחות האוויר של בעלות הברית ביצעו אז כמה אלפי גיחות התקפיות מדי יום, לא היה קל כלל וכלל ל"הרקולס", שהטיס את הכוחות המיוחדים לפלס לו דרך בין כל נתיבי הטיסה של מטוסי הקרב, שטסו לעיראק, ולכן הם טסו בגובה נמוך, בפקוח הבקרה האמריקנית בכל ס"מ של הדרך, ב"חלונות" טיסה, שהכתיבה הבקרה האווירית הטקטית (TACC) בריאד.

אנשי SAS הגיעו לפשרה אופיינית למדי בקשר לטקטיקה שלהם. כמקובל ביחידה, ההחלטה על צורת הפריסה הושארה בדרך כלל בידי מפקדי הסיוורים, והתקבלה לאחר דיון דמוקרטי. בסופו של דבר, החליטו שני סיוורי תצפית להיכנס ברגל. מפקד אחד הצוותים האלה העיף מבט חטוף בשטח, שבו הנחיתו המסוק, ונוכח לדעת, כי הוא שטוח עד כדי סכנת מוות. המפקד התעקש, בגילוי אומץ-לב לא מבוטל, שיטיסוהו מיד חזרה. סיוור אחר הוטס פנימה, כדי לפעול רגלית, ואחרים נסעו פנימה על גבי "לנדרוברים" מיוחדים, ש"הופשטו" מכל אביזר מיותר, ועל גבי אופנועים.

המפקדה הבריטית נקטה כל אמצעי זהירות אפשרי, כדי לשמור את פריסת הכוחות המיוחדים בסוד. ככל שהמדבר נראה ריק בעיני מבקר אקראי, תמיד מסתובבים בו ערבים, ולא רצוי, שבני השבטים המקומיים, או

4. הכוחות המיוחדים של חיל הים הבריטי. הוקמו באמצע מלחמת העולם השנייה.
5. מסוק תובלה כבד תוצרת "בואינג", CH47. משמש את הנחתים ואת צבא ארצות הברית אז תחילת שנות השישים.
6. י"ר ועדת ראשי המטות המשולבים (JCS) של ארצות הברית.
7. הממשלה הבריטית. על שם האזור בלונדון, שבו נמצאת קריית הממשלה.

מזעזעת קשות את בני משפחותיהם, שלא ידעו כלל, כי נכנסו לשטח האויב. מצד שני, לו הודיעו לקרובי המשפחה, כי האיש נעדר בפעולה, היתה עלולה לדלוף הידיעה על מעורבות SAS, שנשמרה בסודיות מוחלטת; העיראקים היו מבינים, כי הכוחות המיוחדים פועלים בשטחם, והדבר היה מסכן לוחמים נוספים. אחרי ויכוח נמרץ עם וייטהול⁷, התקבלה דעתו של דה לה ביליה, כי חייבים להודיע לקרובי המשפחה, ולהשביעם לשמור על סודיות.

השטח, שבו פעל SAS, היה דמוי מלבן ענקי, שהשתרע על כמה אלפי קמ"ר, ונודע עד מהרה כ"משעול הסקאדים", או "תיבת הסקאדים הדרומית". האירועים בימים הראשונים אילצו את הבריטים לשנות את סדרי העדיפויות מן הקצה אל הקצה. עד מהרה התברר, כי כוחות האוויר של הקואליציה אינם מסוגלים לטפל בקלות במשגרים ניידים של "סקאד", כפי שהניחו: מזג-האוויר היה אחד הגורמים, שפעלו לטובת האויב, אך התברר גם, כי העיראקים גילו כישרון רב בהסתרת משגריהם. טיל במצב אופקי, כמו בשעת נסיעה, נראה בעיני טייס, הטס בגובה עשרת אלפים רגל, כמו מכלית דלק, ואם חנה מתחת לגשר בכביש מהיר, מקום מסתור חביב עליהם, לא היו הלוויינים ומטוסי התצפית מסוגלים לראותו כלל. עם זאת, אפשר היה להוציאו משם, לפרוס אותו, ולירות בתוך עשרים דקות בלבד. אזי, גם אם איתרו לווייני התצפית את מקומו, לפי רשף השיגור, נעלם המשגר כלא היה בטרם אפשר היה להפנות למקום מטוס קרב.

לפיכך, על סמך מידע שנאסף, על סמך הונאה ועל סמך פעילות התקפית כללית, מיהרו לשנות את מטרות SAS ל"סקאדים, סקאדים ועוד פעם סקאדים", כפי שניסח זאת שווארצקופף – עד כדי כך נראה חשוב להפסיק את ההתקפות על ישראל. "כשהוצאתי את הפקודות המתאימות, כמעט שאיראפטר היה להבחין בשיפור. העיראקים המשיכו לירות טילים מהמדבר המערבי, והמצב המדיני נשאר רופף מאוד", ציין דה לה ביליה.

למעשה, החל SAS לפעול בתעוזה ובתכליתיות. מערכת הקשר שלהם היתה לקויה תחילה. חרף מכשלה זו, החלו הלוחמים להזמין מהלומות אוויריות על משגרים ניידים, ובדייקנות קטלנית. כאשר גילו מטרה, ודיווחו עליה למפקדה בריאד, הועברה הידיעה למרכז לבקרה אווירית טקטית, ומשם למטוס להתרעה מוקדמת (AWACS) ולמטוס קרב-ההפצה – בדרך כלל, A10 ביום, F15E בלילה – שסייר באוויר. למרות כל הצידוד המתוחכם, נדרשו למטוס חמישים דקות ויותר כדי להגיע אל המטרה, ולעתים קרובות הוא הגיע מאוחר מדי. הסיוורים החלו אפוא ליטול את העניינים לידיהם, ובמקום להניח ל"סקאד" להימלט, העסיקוהו בטילים נ"ט "מילאן". הם השמידו גם מגדלי ממסר ומחפורות קשר רבות, ופוצצו אותם בחומר-נפץ פלסטיים. אחת מהצלחותיהם הגדולות היתה שביית סגן עיראקי, קצין תותחנים, על כל מפותיו, שסיפקו לבעלות הברית סוף סוף מידע רב ערך על עמדות האויב.

התנאים במישור היו קשים במיוחד, ומזג-האוויר, כמו האויב, היה עוין ביותר. SAS לא העריך נכונה את הקור: למרות המעילים והכיסויים המרופדים היטב, שבהם צוידו הלוחמים, עדיין סבלו מגשם מעורב בשלג, משלג, מברד ומכפור עזים עד שנאלצו להדליק מדורות מתחת ל"לנד-רוברים", כדי למנוע את קפיאת הסולר. הערפל וסופות החול החמירו את בעיותיהם עוד יותר. אף-על-פי-כן, אחרי כשבוע נעשו הסיוורים הניידים נועזים יותר. הם החלו לנסוע ביום וגם בלילה, והעמידו את האויב במבחן בכמה התנגשויות: קרב-אש אחד נמשך ארבע שעות וחצי, כאשר מטוסים אמריקניים נכנסו לשטח פעם אחר פעם, כדי להלום בעיראקים, עד שהצליחו לבסוף להבריחם.

הבעיה, שניצבה בפני המפקדות בריאד, היתה להבטיח, כי הידיעות על כל הפעילות המוצלחת לא יתפרסמו מיד. "סקאדים" המשיכו להתעופף, והאמריקנים החלו לדרוש, כי גם הם יפעילו כוחות מיוחדים, וינסו לחסל את האיום. "כמובן, הם רוצים את התפקיד ואת השטח שלנו", אמר דה לה ביליה למפקד SAS. גנרל ויין דאונינג, שהיה אמור לפקד על הכוחות המיוחדים האמריקניים⁸, שיתפרסו בעיראק, טס לריאד ב-29 בינואר, והקשיב ברוב קשב לתיאור הפעילות הבריטית, על השגיאות ועל כל הכרוך בה. הבריטים סיפרו לו על אופי השטח, על מזג-האוויר הגרוע ועל פעילות האויב, ורמזו מה תהיה, לדעתם, הדרך הטובה ביותר להפעלת האמריקנים. דאונינג למד מהר מאוד מהצלחות הבריטים ומכישלונותיהם: הוא יישם לקחים, והתוצאה היתה שיתוף-פעולה ממדרגה ראשונה בין הכוחות הבריטיים לכוחות האמריקניים. הגבול, המובן מאליו, בין הגזרות היה ציר התחבורה הצפוני ביותר מבין שלושת הצירים, היוצאים מבגדאד לרבת-עמון, בכיוון צפון-מזרח-דרום-מערב: האמריקנים פעלו, בעיקר, מצפון לו, בשטח שהם הדביקו לו את השם, "שדירת הסקאדים", או "תיבת הסקאדים הצפונית"; והבריטים נשארו ב"משעול הסקאדים", דרומית לכביש הראשי. כך, לא הסכנו בהיתקלות בין כוחות ידידותיים. לאחר שסיכמו ברוח זו, ארגנו הבריטים והאמריקנים קישור צמוד, והציבו קצינים ונגדים בריטיים במפקדה האמריקנית, ולהיפך – כדי שכל אחד יידע מה עושה חברו ומתי, ויוכלו לעזור בשעת הצורך.

הבריטים זכו גם לשיתוף-פעולה יוצא מהכלל של צ'ק הורנר, של באסטר גלוסון⁹ ושל מתכנניהם בחיל האוויר. הם ניצלו את המומחיות של אנשי האוויר, והצליחו להגיע לגמישות ולשליטה יוצאות-דופן. צ'ק היה מרוצה מאוד מכך, שאנשי הכוחות המיוחדים משוטטים במדבר, וביקש, כי יודיעו לו מדי יום באיזה ריבוע של 5x5 ק"מ הם יפעלו למחרת. הלוחמים עצמם יכלו לקבוע את מיקומם בדייקנות לפי ציוד ניווט על סמך לוויינים (GPS), שהראה להם את מקומם המדויק בשטח, בדיוק של כחמישה-עשר מטר. שידורי הסיוורים דל"חות המצב שלהם הועברו ישירות למפקדת הכוח האווירי האמריקני, ומקומם המדויק הוכנס למחשבים ולמפות בחדרי המלחמה.

8. בכוחות המיוחדים האמריקניים במפרץ היו מאגד 5 של הכוחות המיוחדים ויחידה מיוחדת ללוחמה פסיכולוגית (מהצבא) ויחידות מיוחדות (SEAL) של חיל הים. בריגדיר באסטר גלוסון, עוזרו (הבריטי) של גנרל הורנר.

כי במדבר המערבי של עיראק שוטטו עוצבות של בעלות הברית, הגדולות פי עשרה מהיחידות, שהיו שם למעשה. כך, משכו אליהם כוחות לא-מבוטלים מזירת המבצעים העיקרית.

חלפו ימים אחדים בטרם החלו מלוא המשמעויות של ההצלחה זו להסתנן למפקדה בריאד. הכוחות המיוחדים משתדלים, בדרך כלל, לשמור על דממת רדיו, ולא להתקשר אלא בשעת הכרח אמיתי. אבל בהדרגה התחילו להבין שם, כי "סקאדים" חדלו לפגוע במטרות במערב, ופחתה הסכנה, כי ישראל תצטרף למלחמה. דה לה בילייר כתב, "התברר, כי SAS הנחיל לקואליציה גאוה, כפי שחשתי מאז ומתמיד, כי יעשה, בתנאי שתינתן לו משימה מוגדרת."

המעבר הצפוני-מערבי

"עד מהרה התחוור, כי SAS השיג הצלחה ניכרת במדבר המערבי" – כתב גנרל דה לה בילייה – "ידעתי בסוף ינואר, כי זמן קצר אחרי כניסתם לשטח נתקל אחד מסיריהם באויב, ואנשיו התפזרו. שמונה לוחמים נעדרו. בהשוואה לאבודות הקלות מאוד, שסבלנו עד אז, הצטייר המקרה כאבדה חמורה. כיוון שהיכרתי את SAS, שוכנעתי, כי לא נכנעו בלי מאבק ראוי לשמו במזג-האוויר ובאויב. נזכרתי במקרים אחרים, שבהם נקלעו סירים לקשיים, ושיערת, כי יש להם סיכוי טוב להינצל; הם התמחו במילוט ובחמיקה. עצם העובדה, שלא ידענו מה קרה להם, הותירה בתוך תוכי הרגשה לא-נעימה. האינסטינקטים שלי התגלו כנכונים: הלוחמים עשו מעשי גבורה, אבל הפרטים נודעו לנו רק כעבור זמן. אומץ וסבילות על-אנושיים, שהפגין אחד החיילים – קרפורל כריס x – שנותק מהסיר, ונאלץ לערוך צעדה מופלאה ביותר במדבר, הם סיפור מדהים, המדגים בצורה מושלמת את רוח SAS ואת מסורתו."

הסיר של כריס רבץ בפתחו של ואדי יבש, ללא מוצא, שעומקו כחמישה מטרים, וצפה בתנועת משגרי "סקאד" באחד מצירי האספקה הראשיים. המדבר מסביב היה סלעי ושטוח, אבל כמאתיים מטר צפונה משם התרומם השטח מעט, ועל הרכס יכלו הלוחמים לראות שתי עמדות של תותחים נ"מ S60. מזג-האוויר היה קר מאוד; בלילה ירדו הטמפרטורות אל מתחת לאפס, ובשעות היום הגיעו בקושי לאפס.

ביום הראשון שמעו הלוחמים קולות של רועי עזים, והסיקו, כי הרועים נמצאים מאות מטר ספורות ממקום מחבואם. ואז, ביום השני אחרי הצהריים, התקרב אחד הערבים עד שזיהה אותם. כשצעק משהו, והחל להימלט, היה ברור, כי הסיר התגלה, והם ניסו ליצור קשר עם הבסיס; אבל לפני שהצליחו להתקשר, שמעו רכב זחלי, שנע לתוך הוואדי.

הלוחמים חשבו, כי מדובר בטנק, או בשריונית, חגרו את כל ציודם, ודרכו את משגרי הטילים שלהם. התברר, כי זה דחפור, שנע כשסבינו מורמת – אחד המקומיים ערך סיר משוריין. מפקד הסיר החליט, כי אין מה

גנרל נורמן שווארצקופף (מימין) עם גנרל קולין פאוול, י"ד המטות המשולבים של ארצות הברית

המתכננים האמריקניים הרחיקו את מטוסייהם מהשטח הזה כל זמן שהלוחמים הבריטיים שהו בו, כדי להקטין עד למזער את הסיכון להתקפה מקרית על הכוחות. מערכת הבקרה היתה רבגונית עד כדי כך, שאם נוצר צורך לשנות את התכניות במדבר, והתברר, כי סיר מסוים נמצא בשטח מהצפוי, אפשר היה להזין את המידע החדש למחשבים של חיל האוויר האמריקני גם ברגע האחרון, ולוודא שהכוחות לא יפגעו זה בזה (למרות כל סידורי הבטיחות האלה, במקרה אחד הפציץ מטוס אמריקני סיר SAS. למרבה המזל, הוא החטיא, ולא היו נפגעים).

"סקאדים" ניידים נעו בדרך כלל לאורך כבישים ודרכים, שנודעו, בדרך כלל, כ"צירי אספקה ראשיים", ולאחר ש-SAS החל בתצפיותיו, עלה בידו לזהות עד מהרה טיל בתנועה, בלוויית כלי-הרכב המסייעים. לאחר מכן יכול היה הסיר לעקוב אחרי הטיל, ולהשמידו במו ידיו, או להזמין מהלומה אווירית. בשיטה זו, ותוך שיפור בלתי פוסק בטקטיקה שלהם, הפכו הסירים את מערכתם להצלחה יוצאת מגדר הרגיל. לא זו בלבד שהצליחו להשמיד משגרים בדיוקנות חסרת רחמים, אלא שגם הפתאומיות של התקפותיהם והמהירות המסתורית, שבה הופיעו מטוסי האויב מעל לראשיהם, שיבשו את הפעילות של צוותי ה"סקאדים" הנותרים, עד שכעבור זמן-מה חדלו העיראקים כמעט לגמרי להוציא את טיליהם לשטח הפתוח. התוצאה היתה, שההתקפות על ישראל דוכאו בתכליתיות. בסיוע האמריקנים, שפעלו מצפון לכביש, הדף SAS את ה"סקאדים" אל העורף העיראקי, עד שיצאו כמעט לגמרי מהטווח. למרות שעדיין היו בידיהם טילים, הניתנים לשיגור, שהתגלו אחרי המלחמה, לא שוגר לעבר ישראל שום טיל תכליתי אחרי 26 בינואר, ובחמשת השבועות הנותרים לא שוגרו שום טילים. הכוחות המיוחדים הצליחו ליצור אצל העיראקים רושם,

לעשות, אלא להסתלק מהמקום. כשהולך את הסיוור החוצה מהוואדי ראה לשמאלו שני ערבים, שהביטו בו. הלוחמים עטו על פניהם רעלות, כדי להסתיר את פניהם, וניסו לנופף לזרים בניסיון להערים עליהם, ולחלוף על פניהם. אבל הערבים החלו לנוע במקביל אליהם.

כשיצא הסיוור לשטח הפתוח הופיעה לקראתו בדהרה משאית רכינה גדולה, נעצרה בחריקת בלמים, ועיראקים חמושים קפצו ממנה, ופתחו באש. כעבור כמה דקות הופיע גם רכב, הדומה ל"לנדרובר", שעליו הותקן מקלע 0.5, ופתח באש.

הסיוור השיב אש, והכדורים התעופפו מכל עבר. ואז ירו עליהם תותחים נ"מ. הלוחמים ניסו להימלט, אבל חגוריהם היו כבדים כל כך, כמעט שישים ק"ג לאדם, עד שהתברר, כי הבריחה אינה אפשרית (הם חגרו גם חגור עם תחמושת, רימונייד וכדומה, ואלה לבדם היו במשקל כעשרים ק"ג). מפקד הסיוור צעק ללוחמים לזרוק את החגור.

ברגע שרב"ט כריס עמד להשליך את חגורו, פגע כדור בחגור, ופוצץ בו מחסנית, סמוך לידו. לפי עוצמת הפגיעה, הוא הניח, כי זה היה כדור מקלע. הוא חטף את המטול שלו, ורץ במעלה הגבעה. לפתע נזכר, כי בחגורו יש בקבוק שטוח של משקה, שאשתו נתנה לו כמתנה לחג המולד. ובעוד כולם סביבו צועקים עליו, הוא רץ חזרה, ונטל את הבקבוק. כל שמונת הלוחמים הצליחו להגיע ללא פגע, בדרך נס, לראש הגבעה. כריס נזכר כעבור זמן, כי "הכדורים חלפו ממש בין רגלינו, והנותבים חלפו מעל הכתפיים של החברה". חשבנו, שמישהו ייפגע, אבל כשהגענו כולנו למחסה, כמעט שלא האמנו, ופרצנו בצחוק.

הם החלו לצעוד, כדי להיחלץ מהמקום. מטרתם היתה לפנות לעבר הגבול הקרוב ביותר, שהיה להערכתם במרחק 1,320 ק"מ מנקודת התצפית שלהם. כדי להטעות את רודפיהם, פנו תחילה דרומה, כאילו צעדו חזרה לגבול הסעודי. עם רדת החשכה יכלו לראות אורות של כמה כלירכב, הנוסעים בעקבותיהם. הם ניווטו את דרכם בעזרת מצפן ובעזרת המערכת לניווט לפי כוכבים צעדו דרומה עשרים ק"מ, ואחר כך פנו מערבה והלכו עשרה ק"מ נוספים, ואז פנו צפונה.

כשחזרו לציר האספקה הראשי, כבר היה חצות לילה. מאחוריהם היו כבר שבע שעות הליכה ושישים ק"מ. אחד הלוחמים החל לגלות סימני תשישות, והאחרים לקחו את חגורו ואת נשקו, והעמידוהו מאחורי כריס, שצעד בראש. בסביבה זו היה ציר האספקה עצמו ברוחב של שניים-שלושה ק"מ, שטח שטוח ומסוכן, שעשרות "קולים" חצוהו זה לצד זה, על פני כל המדבר. כריס הזהיר את כולם, שהם יאלצו לחצות את השטח במהירות רבה, כדי לא להיתפס על-ידי רכב, שיחלוף בשטח הפתוח.

כריס הוביל בראש בקצב מהיר. כשהגיע לשטח הגבוה מעבר לדרך, הביט לאחור, וגילה, כי נעלמו חמישה מאנשיו. לימים נודע לו, כי הם שמעו מטוס, ועצרו, כדי לנסות להתקשר עמו במכשיריהם, שכללו משואת חילוף. אלא

שהלוחם התשוש לא שמע את הפקודה לעצור, ולא העבירה קדימה לאורך הטור. הוא, כריס ומיק (שהיה אז השני בטור) המשיכו ללכת.

כריס ישב על השטח הגבוה, וצפה דרך הכוונת לראיית לילה, שהותקנה על רובהו. הוא סרק את המישורים השטוחים עד למרחק של עשרה ק"מ לפחות, אבל לא היה זכר ללוחמים החסרים. הוא פתח את מכשיר הקשר, וקרא להם בכל שעה עגולה ובכל חצי שעה, ללא שום תשובה. בסופו של דבר החליט, כי הם חייבים להמשיך לנוע, ולהתרחק מציר האספקה הראשי.

הם המשיכו אפוא ללכת צפון-מזרחה כארבע שעות נוספות בשטח סלעי ושטוח. בשעה 0500, כשכריס החל לחשוש, כי הם עלולים להיתפס בשטח הפתוח עם עלות השחר, נתקלו הלוחמים במחפורת קטנה של טנק, דמוית פרסה, עם דפנות עפר בגובה שני מטרים, וחריצה חללים של טנק בעומק הברכיים, היוצאים מתוכה. הם שכבו באחת התעלות, ראש אל עקב. כשהאיר היום גילה כריס עמדת אויב - צריף, או תק"ש כלשהו עם אנטנות המזדקרות ממנו, במרחק 600 מטרים בלבד ממקום מחבואם. הם רותקו אפוא למקומם.

כריס נזכר לאחר מכן, כי זה היה היום הארוך ביותר בחייו. למרות שהיה מדריך מטפסי הרים במקצועו, מעולם לא חש קור כזה. מיד אחרי עלות השחר החל לרדת שלג, וככל שגברה הסופה החלה המחפורת להתמלא במים. שלושת הלוחמים שכבו שם ללא יכולת לזוז, רטובים וקפואים עד לשד עצמותיהם, כשעליהם רק סרבלי לחימה מדבריים ושכמיות דקות מימי מלחמת העולם השנייה. במימיותיהם נותרו מים מעטים בלבד, כמעט שלא היה להם מזון. לכריס היו בחגורו שתי חפיסות ביסקוויטים. כל השאר - כל הציוד הנהדר שלהם, מנות הקרב והבגדים הנוספים והחמים - ננטש עם הציוד.

בשעה 1830, כשהחשכה החלה לרדת, אמר כריס לחבריו לזחול בחזרה לתוך מחפורת הטנק, ולהתחיל ללכת אנה ואנה, כדי להמריץ קצת את מחזור הדם. אחרי שתיים-עשרה שעות של שכיבה במי קרח, קפאו הלוחמים כל כך עד שאיבדו כמעט את התחושה בידיהם וברגליהם, והקור חדר לפרקים, לברכיים ולגב. הם היו מאובנים עד כדי כך שלא יכלו להרים את כלי-נשקם, אלא נאלצו להשחיל את הראש דרך הרצועות, להתרומם, ולהניח לרובים להיטלטל בחופשיות.

מיק התעודד, אבל כשיצאו לדרך, הלוחם השלישי לא יכול היה כמעט לזוז, והוא פיגר כל הזמן מאחור. בשלב מסוים הוא קרא לכריס, ואמר לו, כי ידיו השחירו. כריס ראה, כי האיש לובש כפפות עור שחורות, והבין, כי האיש הוזה. כריס הרגיעו, כי הצבע יחזור לידי, אם יכניסן לכיסיו. בנסותו לגרות את האיש לתגובה כלשהי, שאל אותו על ילדיו, אבל האיש החל לצעוק. היה ברור, כי איבד את השליטה על עצמו. כריס עצמו החל לחוש בירידת חום גופו, וחשש פן איש מהם לא יחזיק מעמד עד הבוקר. הוא התקשה להתרכז בניווט, ונאלץ לעשות כל דבר בתנועות אטיות. מערכת הניווט לפי כוכבים נשארה

בידי החלק השני של הסיוור, והוא ניווט לפי מצפן. מפתח היתה בקנה-מידה קטן מכדי להביא תועלת.

עכשיו היו כבר בשטח גבוה מאוד, וחצו רצועות שלג, שסלעים חשופים פוזרו ביניהן. בשלב מסוים פנה כריס לאחור, וראה, כי הלוחם השלישי נעלם. הוא השאיר את מיק במקום, וחזר על עקבותיו בשלג, אבל כשהגיע לסלעים החשופים איבד את העקבות. חיפוש יסודי לא העלה דבר. כמו שכריס אמר: "יכול להיות, שהבחור הלך ימינה, שמאלה, או היישר חזרה". הוא נאלץ אפוא לקבל החלטה מכאיבה, ולנטוש את האיש (הלוחם מת מקור, והעיראקים החזירו את גופתו לאחר מכן).

הם נותרו רק שניים, והמשיכו ללכת כל הלילה. סמוך לשעה 0530 ירדו מהשטח הגבוה במדרון קל, והגיעו לוואדי רדוד מאוד, שעומקו מטר אחד בלבד, ושכבו מכורבלים זה בזרועות זה, כדי להתחמם. מזלם שיחק להם. מזג-האוויר התבהר, והשמש זרחה בשמיים כחולים ובהירים, לעולם לא חמה, אבל חמימה דייה, כדי לייבש מעט את בגדיהם הרטובים.

כריס סבל כבר מיבלות רציניות ברגליו, וניסה לחבוש אותן, בלי הצלחה יתירה. בערך בשעה 12:30 הופיע בתחתית הוואדי רועה עם עדר גדול של עזים. הנמלטים שכבו שם, צפו בו, ושוחחו ביניהם בלחש, מה לעשות אם האיש יראה אותם. הוא היה אזרח, והם לא נטו לירות בו. מלבד זאת, אם הוא בדואי, אולי יעזור להם; השמועה אמרה, כי הבדואים נוטים לצד בעלות הברית. אולי יכבלוהו, וישאירוהו במקום. הוא עלול למות מקור, אם איש לא ימצאהו. ואם ימצאוהו, חי או מת, האויב עלול לעלות על עקבותיהם.

העיראקי לבש מעיל ישן מצמר גס וכהה. כריס חשב כל הזמן כמה חם המעיל הזה, וכמה נחמד יהיה לאכול אחת מעזיו. הרועה ישב עם עדרו זמן-מה, ואז החל לשוטט אנה ואנה... ועלה עליהם. מיק קם, לחץ את ידו, והחל לשוחח עמו בסימני ידיים. האיש הציע להם מזון, אבל לשם כך יצטרכו ללכת אתו בכיוון מסוים. שני הלוחמים החלו להתווכח. מיק נתן באיש אמון, ורצה ללכת אתו. כריס התנגד להתיידדות כלשהי. בסופו של דבר הלך מיק, לקח את נשקו, אך השאיר את חגורו בוואדי.

מיק מעולם לא חזר. כריס החליט להמתין עד 1830, ואם מיק לא יחזור, ימשיך ללכת, וישאיר במקום את החגור וקצת תחמושת. הוא פעל לפי תכניתו, בדיוק לפי לוח-הזמנים. הוא החל ללכת בכיוון, שקבע מראש, היישר צפונה לעבר נהר גדול: חלפו 36 שעות מאז שתה באחרונה, והוא היה זקוק נואשות למים, אבל אחרי חמש-עשרה דקות בלבד ראה מאחוריו אורות של רכב, המתקרב למקום שבו שכב, והוא החל לרוץ בחזרה, מתוך מחשבה שאולי מיק הצליח להשיג עזרה. ואז ראה לפתע אורות של רכב שני. הוא הסיק, ובצדק, כי מיק נפל בשבי (הרועה הובילו, למעשה, היישר לעמדת אויב. מיק הוכה קשות בשבי, והוחזר אחרי המלחמה, והחלים לגמרי).

כריס היה עתה לבדו, וצעד כל הלילה – לילה שלישי ברציפות. השמים היו בהירים, והילת האור מסביב היתה מספקת. אחרי תשע שעות הליכה, בערך בשעה 0430, ראה כריס מבעד לכוונת ראיית הלילה שלו את הרצועה הכסופה הרחבה של נהר, הזורם במישור השטוח שמתחתיו – דקלים ובתים מפוזרים לגדותיו, ושדות מושקים וכפר קטן לימינו. כלבים נבחו בבתים, והוא פילס לו דרך בזהירות אל גדת הנהר. כשנכנס למים, שקע מיד עד למותניו בבוץ רך, ונאלץ לגרור את עצמו החוצה. ואז, בשוכבו על בטנו, מילא את מימיותו. מאחר שבגדיו נרטבו שוב, שכב כל שאר היום בוואדי יבש, כ-500 מטר מן הכפר, והמוראל שלו היה שפוף מאוד. המים היו ניתנים לשתיה, אף שהיו מזוהמים, והם הרוו את צימאונו, אבל רגליו היו במצב גרוע: הוא איבד את ציפורני בהונותיו, והיבלות הפכו לחתכים מוגלתיים בצדי כפות רגליו. אדרנלין עדיין זרם בעורקיו בחוזקה. הוא לא חש עייפות מיוחדת, ולמרות שניסה להירדם, האוויר היה קר כל כך, עד שמדי עשר דקות התעורר אחוז צמרמורת עזה.

עם רדת החשכה המשיך כריס ללכת. אמנם, הוא לא ידע, כי בשלב הזה כבר תפסו העיראקים שלושה מעמיתיו, שנשארו מאחור, ושניים אחרים מתו אחרי מסעות ליליים קשים ביותר ואחרי קרב יריות אחרון במרחק עשרה ק"מ מהגבול: ביום ובלילה הוציאו העירקים לשטח 1,600 חיילים, ודרשו מאזרחים, שהתגוררו לאורך הנהר, לחפש את שאר אנשי הסיוור. לכן, נתקל כריס ללא הרף בחיילים, שנעו בשטח ובאזרחים משוטטים, ובמשך כל הלילה – מ-1830 עד 0500 – התקדם רק עשרה ק"מ, כשהוא סורק את השטח בכוונת ראיית – הלילה שלו, עוצר, חוזר על עקבותיו, צופה וממתין

בשעות הבוקר המוקדמות מצא מקום מסתור נוסף, הפעם על ראש מצוק בגובה מאתיים מטר, שממנו יכול היה לצפות מעבר לנהר. לאחר שירד מעל ראש המצוק, ונכנס לסדק בסלע, יכול היה לצפות אל הכפר בגדה השנייה של הנהר. האנשים בכפר התהלכו בשלווה, הנשים רעולות ברעלות שחורות, והחיים נראו נורמליים. הוא צפה במשך שעות בשני אנשים, שדגו דגים בנהר, והעלו שלל נאה. כריס הרהר בינו לבין עצמו, כי לא היה מתנגד לאכול כמה דגים.

באותו לילה, הלילה החמישי לתנועתו, מצא את עצמו בין הנהר מימינו לבין כביש מהיר משמאלו, במסדרון שרוחבו נע בין שניים לעשרה ק"מ. כדי לחסוך כוחות, ניסה להתרחק ממערכת הוואדיות, היורדת משמאלו אל הנהר, מפני שהוואדיות האלה אילצוהו לעלות ולרדת ללא הרף. כשהלך במקביל לכביש, שמע טרטור של רכב גדול, שבא מאחוריו, ובכוונת ראיית-הלילה שלו ראה מיד על הכביש נקודה שחורה, שגדלה באטיות. התברר שזו היתה שיירה של "סקאדים" בתנועה, כשהטיל מורכב על רכב, שהרעיש מאוד, והברזנט שעליו מתנופף ברוח. כיאה להכשרתו כלוחם, ציין כריס לעצמו את הזמן ואת המקום.

זו היתה מכה חמורה נוספת למוראל שלו. כריס ידע, כי הוא מגיע לקצה גבול יכולתו, ונשאר לו זמן מועט בלבד. הוא היה חלש עד לייאוש. רגליו הדאיגוהו מאוד, וגם החתכים בידי הזדהמו, והעלו צחנה. הוא שכב במקומו יום נוסף, וכשהציץ החוצה ממעביר-המים, בשעה 1830, שמח לראות, כי השמים מתעננים. המשמעות תהיה, כי הלילה יהיה חשוך, וכשהגיע לנקודת הביקורת לרכב חלף על פניה בשטח מת, מבלי שנראה. כעבור שעה האיר הבזק עז את השמים שמאחוריו. כריס חשב, כי הפעיל מנגנון אזעקה, והשתטח על הקרקע. כשהסתכל

ממוראות התקיפה האווירית

רכב אזרחי מרוחק הטיל אור על שלט דרכים, וכשהתקרב אליו בזהירות, נפלה רוחו בקרבנו: הוא היה מרוחק מהגבול חמישים ק"מ יותר מכפי ששיער תחילה, והבין, כי יהיה עליו לצעוד שני לילות נוספים לפחות.

הוא המשיך ללכת שעה נוספת, אבל לא הצליח למצוא שום מקום מתאים לרבוץ תחתיו, אלא רק במעביר-מים, שגובהו שני מטרים ורוחבו שלושה מטרים, שהיה מתחת לשולי הכביש. בשבע בבוקר, מיד אחר עלות השחר, שמע את הצלילים הבלתי-נמנעים של פעמוני העזים: עדר התנהל לו דרך התעלה בדרכו למרעה. הוא זינק ממעביר המים, ושכב בתעלה בצדה של תלולית העפר. ממש מתחתיו פסעו אדם, חמור, שישה כלבים והמון עזים. דומה שבלתי-נמנע שהכלבים יריחוהו. מחשבות שונות חלפו במוחו. האם לירות באיש, או לנסות להימלט? בסופו של דבר, שכב בשקט, והם עברו במרחק של פחות משני מטרים ממנו מבלי לגלותו; נראה, כי הכלבים איבדו את חוש ריחם בגלל צחנת העזים.

אך גם כך, הבין כריס, כי במועד כלשהו, לפני רדת החשכה, יחזור העדר הזה על עקבותיו. היה עליו להמשיך לנוע, זו הפעם הראשונה, באור יום. הוא החל לחזול לאורך ואדי אחד, ונעצר תחתיו בכל פעם שחלפה מכונית בכביש. אחרי כעשרה ק"מ של התקדמות מקוטעת כזו, מצא בור בקרקע, ושהה בו עד לערב. השטח היה גבעי, וכוסה בשיחים קוצניים נמוכים ובוואדיות מפותלים ומסובכים, שההליכה בהם דמתה לעלייה ולירידה במחצבות אינסופיות.

ההתייבשות הפכה לבעיה חמורה, והוא החליט להתרחק מהנהר, מפני שבכל בית ליד הנהר היה כלב, וסיכוייו להתגלות היו גדולים. הוא הניח, כי יוכל להתקיים בלי מים עד שיגיע לגבול. עכשיו כבר צעד היישר מערבה, והמשיך ללכת כל אותו לילה, עד שנתקל במתקן כלשהו, שהיה שמור היטב. לפתע נשמעה אזעקה, וכשסרק את השטח שלפניו בכוונת ראיית הלילה שלו, גילה כמה עמדות נ"מ וזקיפים, שהילכו סביבו. בשטח הגבוה שמאחור היו כמה מגדלים גבוהים, שנראו כמו אנטנות רדיו. הוא הניח, כי נקלע למפקדת קשר כלשהי, וניסה לחזור על עקבותיו באזימוט חוזר, ובמה שנראה לו כנס, נתקל בנחל קטן וצלול, שזרם על קרקעית סלעית לבנה. הוא מילא את מימיותו במהירות, והמשיך בדרכו.

כריס בילה את רוב הלילה בניסיון להיחלץ מן המבוך, ובסופו של דבר מצא את עצמו תקוע בין נקודת בקרה לרכב, ששלושה אנשים איישו, בצומת דרכים, לבין עמדת נ"מ. לא היה ביכולתו להתקדם יותר, ומאחר שהחליט לא לחזור לאחור, זחל לתוך מעביר-מים מלא פסולת, מתחת לכביש.

רגליו החלו לכאוב מאוד, והוא החל להתענות ברעב. לפחות, כך חשב, יוכל לשתות. אבל כשלגם ממימיותו, ירק מיד את הנוזל בחזקה, מפני שהיה מר וחומצתי להחריד: כנראה, זהם בשפכים כימיים ממפעל תעשייתי. גם הלגימה האחת הותירה את פיו חרוך וכואב. (אחר כך התברר לו, כי המתקן היה מפעל לעיבוד עפרות אורניום).

לאחור הבין, כי המתקן, שזה עתה גילה, נתון להתקפה אווירית.

מתוך המפה ידע, כי אי-שם מימינו צריכה להיות עיר עיראקית עם מגדל גדול, ואחריה, מעבר לגבול, עיר נוספת עם מגדל גדול. ולפתע, בלילה האפל, נתקל במה שנראה בעיניו כגבול עצמו: שלושה סלילים של תיל דוקרני, שגובבו זה על זה, אבל העיר היחידה שיכול היה לראות, מוארת, היתה מרוחקת מרחק רב מעברו השני. האם זו העיר העיראקית עם המגדל? האם התיל הזה הנו איזה גבול כוזב, או גבול חיצוני?

אחרי שהמתין עד שהסיר הרכוב חלף, טיפס כריס על הגדר במקום, שבו ננעצו בה שלושה מוטות, ונחתך בידי וברגליו. עכשיו כבר היה מבולבל לגמרי, והוא נאלץ לשבת, ולנסות לברר מה קורה. נדמה היה לו, כי העיר, שהוא רואה, נמצאה בכיוון הלא-נכון. לדבריו, הוא היה "מטושטש לגמרי", ולא ידע מדוע הוא ממשיך ללכת. פיו היה סדוק מיובש. לא היה לו שום רוק, והוא לא יכול היה לדבר.

ואז, כשהוריד את הכוונת לראיית לילה מנשקו, התמלא ראשו לפתע בשאון צפופים, כמו חשמל סטטי. הוא ראה הבזק לבן גדול, כאילו שהוא מסתכל "דרך תשליל".

כנראה, נרדם. כשהתעורר, לא שם לב כלל לתופעות הלא-נעימות הללו, והחל שוב ללכת. אבל כשפנה לאחור, החל החשמל הסטטי להתנפץ בתוך ראשו פעם נוספת. ההבזק חזר על עצמו, והכל סיבבו הפך לבן בשנית. כשהכרתו שבה אליו, מצא את עצמו על הקרקע, והוא חשב לעצמו: "קח את עצמך בידיים! טיפשי להירדם במקום כזה". כשזה קרה בפעם הבאה, כנראה, המשיך ללכת, מפני שהתעורר כשהוא שוכב ופניו על האדמה, ואפו שבור. כריס הסתכל במראה, הצמודה למצפנו, וראה שאפו מדמם.

הוא הבין, כי נקלע לבעיה חמורה, ואם לא ימצא מים, יתמוטט עד מהרה. בשעה 0600, עם עליית השחר, התיישב כריס כשגבו נשען על דופן ואדי, ולפתע שמע את אחד מחבריו לגדוד קורא לו, ואומר לו שחבריו ממתנינים לו בקרבת מקום. הקול היה ממשי כל כך, עד שהוא קם על רגליו והמשיך ללכת קדימה, ולתנווד, כאילו הלך על מצע של מסמרים, וציפה לראות את כל הגדוד ערוך לפניו במסדר. בערוץ הנחל לא היה איש, והוא אמר לעצמו: "היזהר, אתה מתחיל להזות בהקיץ".

מה שיכול היה לראות, כמאתיים מטרים ממנו, היה דיר עזים, והוא החליט לגשת אליו, למרות שעדיין היה בתוך תחומי עיראק. "אני מוכרח להשיג מים", אמר לעצמו, "ואם יהיה צורך – אירה בהם. זה הם, או אני, וזה זה!"

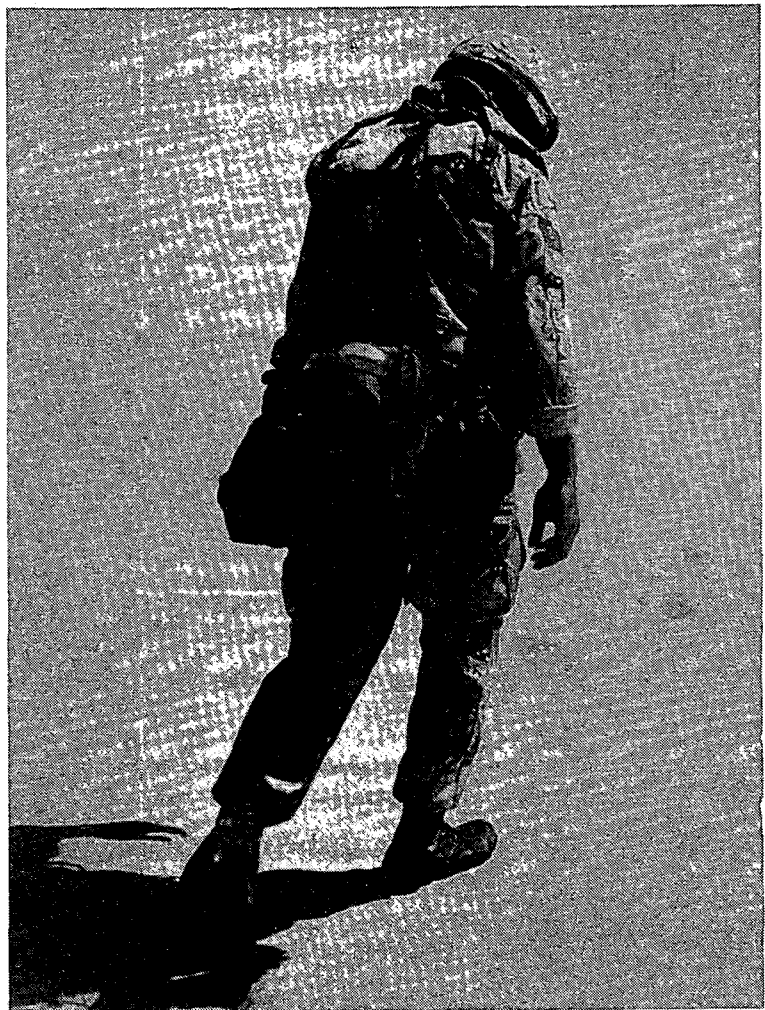
הוא ניגש אפוא לדיר. מחוץ לדיר כרעה אשה ליד מדורה, ואפתה פתה על קערית פח הפוכה. לידה שיחקו ילדים, ובמרחק רעו עזים בהשגחת גבר. כשהתקרב כריס לדיר, יצא לקראתו בחור בן עשרים, ובירכו בתנועות ידיים ידידותיות, לחץ את ידו, ואמר משהו בערבית. קולו של כריס חרק: "איפה אנחנו?" אבל הבחור לא הבין תחילה. ואז הצביע לאחור, ואמר: "עיראק! עיראק!" עכשיו ראה כריס במרחק את עיר הגבול העיראקית עם מגדלה, שהיתה מואפלת כשחלף על פניה בחשכה, וראה גם את העיר השנייה, שגם בה היה מגדל.

"תודה לאל, חשב לעצמו, "יצאתי מזה!"

הצעיר הזמינו להיכנס פנימה, והביא קערה גדולה ממתכת, כמו קערה של כלב, שהיתה מלאה במים. כריס שתה את כולה עד תום, וקערה נוספת מיד אחריה. בתוך הבית ישבה זקנה מקועקעת, והאכילה ילד. על הרצפה גולגלו מצעים שונים, ובחלק שבו ישנו בעלי-החיים היה קש. באמצע החדר ניצב תנור פרפין, וכריס התיישב לידו, אסיר תודה על החום. אחרי ששתה, יכול היה לדבר, והוא החל לדבר עם הילדים, שציירו תמונות על נייר – מטוסים בווערים, טנקים עולים בלהבות.

האשה נכנסה פנימה, והביאה קצת לחם טרי, חם עדיין, והוא אכל חתיכה, אבל קיבתו התכווצה כל כך, שמיד חש שובע. הצעיר הגיש לו כוס תה חם ומתוק, ומיד לאחר ששתה את התה, הרגיש כריס, כי חושיו חוזרים אליו בהדרגה.

הוא ניסה להסביר לנער, כי עליו לראות שוטר, והסיר את רובהו, עטף אותו במעיל, והכניס את הכל לשקית

פוליאטילן, כדי שלא יראה תוקפני כל כך. אחר כך יצאו לדרכם אל העיר שבמרחק. הנער נשא את השק, וכריס דידה לידו. לאחר כשעה הופיע ג'יפ, ונהגו, שדיבר קצת אנגלית, הציע להם טרמפ העירה.

הנהג עצר בפרברי העיר, וצעק משהו לעבר בקתה אחת. מהבקתה יצא ערבי, שלבש כולו שחורים. הנהג החליף עמו כמה מלים, ואז הורה לרועה העזים לצאת מהמכונית. הנער יצא, ונראה מודאג מאוד. כריס נתן אמון בנער, אינסטינקטיווית, אך לא בנהג, שיצא שוב לדרך בהשמיעו הערות מתגרות: "אתה לא צריך להיות פה", אמר. "זו אינה מלחמתנו. מדוע שלא תחזור לעיראק?" כריס הוציא את פתק הפיצויים, שנשא עמו, שבו היה כתוב בערבית, כי כל מי שביא את נושא הפתק לשגרירות הבריטית, או לכוחות של בעלות הברית, יקבל 5,000 ליש"ט. הנהג חשב, כי מדובר בכסף, ותחב את הפתק לכיסו. כריס דרש את הפתק חזרה, ואמר בתקיפות: "לא, אתה צריך לקחת אותי אתך, ולא, לא תקבל את הכסף". כשהתקרבו לעיר, עצר הנהג ליד מוסך, וצעק משהו משהו יצא מהמוסך, ניגש לדלת שליד הנוסע, העיף בו מבט קצר, ומיהר בחזרה פנימה. כריס חשב, כי הם עומדים לרוצחו, כדי לקחת את נשקו, ולכן, תפס את השק, והחל להוציא ממנו את הנשק. הנהג תפס בזרועו, וכריס חבט בו פעם-פעמיים, ונחלץ ממנו. כשהצליח לצאת מהג'יפ, ולעמוד על הקרקע, השתרע הנהג על המושבים הקדמיים, וראשו בלט החוצה מהדלת שליד הנוסע. כריס בעט בדלת בחוזקה, שהלמה בראש הנהג. כריס החל לרוץ ככל יכולתו, פנה במורד הרחוב ומעבר לפינה, ונתקל באדם, שעמד על המשמר ליד מצדית ובידו "קלאצ'ניקוב", וחגר אשפות כדורים של חגור.

"משטרה?" צעק כריס.

"כן"

"טייס בריטי?"

הזקיף תפס בידו, וגרר אותו לתוך סככה, לתחנת המשטרה. בפנים ישבו אנשים במעילי עור, אחד מהם מאחורי שולחן גדול. ואז התפרץ פנימה נהג הג'יפ, וכולם החלו להתווכח בערבית.

כריס הראה להם את פתק ההצלה שלו, וכולם צחקו, היכו את הנהג, והשליכוהו החוצה. אחר כך התחילו לחפש בשק החפצים שלו, ושלחו את כריס למשרד של המפקד. האיש לא דיבר אנגלית, אבל הורה לו בתנועות ידיים לכתוב את שמו ואת פרטיו. כריס מסר את שמו האמיתי, אבל יחידה כוזבת, והעמיד פנים שהוא חובש מוטס, שמסוקו הופל.

מפקד המשטרה טלפן לכמה מקומות, ומסר את הפרטים, שנרשמו על הנייר. ואז נאמר לכריס ללבוש לבוש ערבי, לרבות רעלה, ושני אנשים מזוינים ברובי-סער "קלאצ'ניקוב" נשאוהו בידיו וברגליו למכונית, שחיכתה בחוץ. הוא לא הבין מה קורה, ואיש לא הסביר לו. האם הוא אסיר, שיוחזר לעיראק, או שמא רק מתייחסים אליו כאל אסיר, כדי להטעות את המקומיים, שצפו במחזה?

אי-הוודאות נמשך כמעט כל היום. אחרי שעה נסיעה עצר הרכב מאחורי שני "מרצדסים", שחנו על הכביש באמצע המדבר. סביבם עמדו חצי תריסר אנשים, אחד מהם עם אקדח בידו. עיניו של כריס כוסו, והכריחוהו לכרוע ברך על הכביש. ראשו נדחף קדימה. "זהו זה", חשב לעצמו, "אחרי כל מה שעבר עליי אני הולך לגמור". הוא לא היה מפוחד כפי שכעס על עצמו, על שנפל למלכודת. אבל אז, אחרי חילופי דברים, דחפוהו למושב האחורי של אחד ה"מרצדסים", והוא נסע מן המקום. אחרי שעתים הגיעו לשלט גדול עם חץ, "בגדאד". כשהמשיכו לנסוע, החלו מלוויו להתבדח באכזריות: "כן, אנחנו נוסעים לבגדאד. אתה אסיר שלנו. אנחנו עיראקים".

עם רדת הערב, היה כריס מותש ומבולבל עד כדי כך שלא היה מסוגל לזכור האם השמש שוקעת במערב, או במזרח. כדי להחליט, היה עליו לחזור ולהיזכר בימי ילדותו ליד הנהר טיין, כשהשמש עולה מעל החוף, במזרח. ובזה נפתרה לו התעלומה: הם נוסעים מערבה, לעבר חוף מבטחים.

בשעה 2300 הגיעו לפרברי עיר גדולה. מלוויו כיבו את סיגיריותיהם, ויישרו את עניבותיהם. המכונית עצרה מאחורי מכונית אחרת, ואדם בגיל העמידה, לבוש בהידור, התיישב במושב ליד הנהג, ושאל באנגלית טובה: "אתה בסדר?" כשכריס השיב בחיוב, הלה אמר: "זה לא ייקח עוד זמן רב".

שני האחרים הפגינו יראת כבוד ופחד מפני האיש. כשהמכונית נכנסה לבסוף לחצר סגורה, זינקו השניים מהמכונית, ופתחו בפניו את הדלת. כריס התנוודד החוצה, וגילה שכמעט אינו מסוגל לעמוד על רגליו. האיש הקיש באצבעותיו, והשניים נשאוהו לתוך הבניין, מפקדת המשטרה החשאית.

במשרד גדול, המשולב בדירת מגורים, קיבל את פניו אדם, שלבש מקטורן כחול, חולצה מפוספסת ועניבה. הוא לחץ את ידו, ובאמצעות מתורגמן אמר לו: "ברוך הבא!"

משרדו של מפקד המשטרה החשאית קושט בכל הקישוטים המשרדיים: "קלאצ'ניקוב" מוזהב על הקיר, תמונות המנהיג וריהוט יקר. לאחר שראה את מצבו של כריס, הציע לו אמבטיה. האיש הובילו דרך חדר השינה הפרטי שלו, שצויד במכשירי התעמלות, לחדר אמבטיה גדול, החליף את הסכין במכונת הגילוח, ונתן לו סבון ושמפו.

בעוד כריס מתפשט, נכנס בחור צעיר ובידו סרט מדידה, והחל למדוד את גופו. הנסיבות היו כל כך מוזרות, עד שכריס החל לקוות, כי הם אינם לוקחים את מידתו "בשביל ארון".

כריס עשה אמבטיה פעמיים: הראשונה הזדהמה חיש מהר, ולכן עשה מיד אמבטיה שנייה. בעודו משתכשך להנאתו במים, הביא לו מישוהו כוס קפה. ואז נכנס המתורגמן, ושאל כמה שאלות, אם כי לא בתוקפנות. כריס חזר על הסיפור, כי מסוקו התרסק כשיצא לחלץ

טייס שצנח. הוא התרשם, כי אינם מאמינים לו, אבל כנראה, הסתפקו בכך.

רק כשראה את עצמו עירום, הבין כמה איבד ממשקלו. שריריו התדלדלו, עד שרוחבה של הזרוע לא עלה על רוחבו של פרק היד. כשיצא מהאמבטיה, מצא לבנים נקיים, חולצה לבנה, עניבה, גרביים, נעליים וחליפת כותנה מפוספסת חדשה לגמרי, שתפר חייט במהירות בחצי השעה האחרונה, באמצע הלילה. כשהתברר, כי המכנסיים רחבים מדי במותניים, גער מפקד המשטרה בנער, שלקח את המידות, ועד שהרופא גמר לטפל ברגליו של כריס, הובאו המכנסיים המתוקנים בחזרה.

מפקד המשטרה הציע לכריס לאכול. מיד הוגשה ארוחה חגיגית – אומצות, קבב, ירקות, פירות ולחם. כריס שתה כמויות עצומות של מים, ואכל חצי אומצה, אבל נדמה לו, כי היא נתקעה באמצע הדרך לקיבה, והוא לא היה מסוגל לאכול יותר. המארח הציע להראות לכריס את חיי הלילה בעיר.

כריס התנצל על חוסר-התלהבותו. "אני מצטער, אבל אני חייב לבקש ממך לקחת אותי לשגרירות הבריטית בהקדם האפשרי." מפקד המשטרה נראה מאוכזב משהו, אבל טלפן לשגרירות, והודיע לכריס, כי מכונית יצאה לאוספו. לפני שנפרד לשלום מהאורח, ביקש ממנו לבדוק את כל ציודו, שנפרס על גבי שולחן: הכל היה במקומו, והכל הוחזר לו. כשהגיע הנהג, קד כריס קידה למפקד המשטרה, ונשא את ציודו למכונית. אחר כך לחצו ידיים, כריס הודה לו עבור הכל, ונסע.

כריס התקבל בשגרירות בהתרגשות מסוימת. הודעות שוגרו מיד למפקדה המשותפת בהיי וייקומב ובריאה, ונעשו סידורים להטיסו למחרת בערב. אבל, כפי שכריס אמר, הוא לא יירגע לגמרי לפני שיחזור לגדודו. אז ירגיש סוף סוף, כי "חזר למשפחה, וירגיש ביטחון".

ככל שכריס יכול היה להעריך, הוא צעד כ-300 ק"מ. הוא לא אכל דבר לבד משתי חפיסות הביסקוויטים שלו, ובמשך רוב שמונת הלילות ושבעת הימים לא שתה מים. הוא זקף את הישרדותו לזכות העובדה, שבחודשים, שבהם שהה במפרץ הפרסי, עסק בהרמת משקולות, ופיתח היטב את שריריו. משקלו, כשיצא למשימה, הגיע ל-82 ק"ג, ועכשיו ירד לקצת יותר מ-63 ק"ג. בימים הספורים, שבהם מילט את עצמו מעיראק, איבד כשמונה-עשר ק"ג ממשקלו. כריס אמר באמת, כי הוא ניזון מהבשר של עצמו.

חלפו שבועיים בטרם יכול היה כריס ללכת כהלכה, ושישה שבועות חלפו בטרם חזרה אליו התחושה באצבעות ידיו ורגליו. הוא סבל מהפרעות במחזור הדם, מחומרים מתסיסים בכבד, כתוצאה משתיית מי נהר, ומזיהומים נגיפיים, אבל כל הבעיות נפתרו. לבסוף יצא כריס ללא פגע מאחד ממעשי הגבורה המופלאים ביותר של סיבולת פיזית, שבוצעו אי פעם.

המסוקים הבריטיים נזקקו להילה מסוימת של אור, כדי לטוס בלילות, וכתוצאה מכך הם נאלצו לבצע את הגיחות הלילות בשנים-עשר לילות בחודש בלבד, ומבצעייהם המיוחדים היו חטופים, יחסית. אך גם כך, SAS נעשה נועז יותר ויותר, הטריד את העיראקים ביום ובלילה, ועורר חרדה במקומות רבים. בעיות התספוק של SAS נפתרו בצורה משיבית רצון ביותר כששיירה של כלירכב חמושים נכנסה לעומק שטח עיראק לאור היום. אין ספק, הכוחות המיוחדים הסתייעו מאוד בעובדה, כי חיל האוויר העיראקי קורקע: האיום עליהם היה גדול הרבה יותר, לו שוטטו מסוקי האויב בשמים. אבל ביטחונם של הסיורים היה גדול עד כדי כך, שבשישה-עשר בפברואר ערכו כנס של כל הנגדים הבכירים ושל כל הסמלים בוואדי יבש, זרוע אינ-ספור סלעים, עמוק בתוך שטח עיראק. אחרי שגמרו את ענייניהם ברוב טקס והדר, כתבו פרטיכל, וכל האירוע הונצח בצילום רשמי, שנחתם לאחר מכן על-ידי מפקדים בכירים, לרבות נורמן שווארצקופף ופיטר דה לה בילייה.

בתשעה בפברואר, כשנורמן שווארצקופף קבע לדה לה בילייה פגישה עם דיק צ'ייני, שר ההגנה האמריקני, שביקר בזירה ביחד עם גנרל קולין פאוואל, טרם ידע דה לה בילייה על כל המעללים האלה. אבל כבר ידע די, כדי לציין, כי כוחותיו המיוחדים העלו תרומה אסטרטגית חשובה למאמץ המלחמתי. לוח-הזמנים של המפקדים האמריקניים היה דחוס ביותר, נורמן שווארצקופף ארגן לעמיתו הבריטי רבע שעה, כדי שייסקור את חלקם של אנשיו, תוך התייחסות מיוחדת לפעולות SAS. האמריקנים גילו עניין רב, והיתה לו הרגשה, כי לפגישה היה ערך מיוחד, כיוון שהבליטה את ההרמוניה בין בריטניה לבין ארצות-הברית, והוכיחה עד כמה יכולים כוחות משתי המדינות לפעול וללחום יחד בשטח.

במאסר, ימים אחדים אחרי תום המלחמה, כתב נורמן שווארצקופף מכתב נדיב ביותר לפדי היין, וציין את SAS לשבח על "ביצועים יוצאים מגדר הרגיל". הוא תיאר אותם כ"כוח היחיד, שנחשב מתאים" למשימה החיונית של שיתוק האיום ב"סקאדים" על ישראל. "למן היום הראשון שבו קיבלו את המשימה, ועד ליום האחרון של העימות", כתב שווארצקופף, ביצע SAS את פעולותיו "באומץ ובמקצועיות גבוהה". לדבריו, חרף מזג-האוויר, חרף הקרקע וחרף כוחות האויב, הצליח SAS "לשלול לחלוטין מיחידות "סקאד" עיראקיות את השימוש במסדרון המרכזי של עיראק המערבית. התוצאה היתה, ששטחים מרכזיים, ששימשו את העיראקים לירי "סקאד" על תל-אביב לא עמדו עוד לרשותם."

הוא הוסיף, כי כשהגיעו הכוחות האמריקניים לזירה, "הגיש להם SAS סיוע שאין ערוך לו ... הם נקטו כל דרך אפשרית להבטיח, כי הכוחות האמריקניים יקבלו תדרוך יסודי, וייעזרו בלקחים החשובים, שהופקו מפעולות SAS קודם לכן." שווארצקופף הוסיף, כי שיתוף-הפעולה

האם אכן מצליחים ארגוני הטרור להשיג את יעדיהם, ומשנים את המדיניות באמצעות השפעה על דעת הקהל? אמנם, לעתים קרובות לוחצת דעת הקהל על מקבלי ההחלטות, אך אינה דורשת לפייס את הטרוריסטים, ולהיענות לדרישותיהם, אלא להיפך – דעת הקהל דורשת מהנהגה להקשיח את עמדתה מול הטרוריסטים, להחמיר את צעדי הענישה, ולהסלים את פעולות התגמול נגד הטרוריסטים.

נראה, כי יש להפריד בין השפעה קצרת-טווח לבין השפעה ארוכת-טווח. לטווח הקצר מעורר הפיגוע רגשות פחד, שנאה וכעס, היוצרים לחץ ציבורי להסלים את המאבק בטרור. אולם, בטווח ארוך, לאחר שזיכרון הפיגוע התעמעם במקצת בתודעת הציבור, משתנות העמדות, ורבים גדלים בציבור דורשים מממשלתם לוותר לטרוריסטים, ולפייס את דעתם, כדי למנוע פיגועים בעתיד.

פיגוע טרור בגרמניה פרי ידיה של המחתרת האירית IRA

מקבלי ההחלטות

כאמור, משתמש הטרור באמצעי התקשורת ובדעת הקהל, כדי ללחוץ בהתמדה על מקבלי ההחלטות לשנות את מדיניותם. רק במעט אירועים פעלו ארגוני טרור ישירות נגד מקבלי ההחלטות עצמם. ברוב המקרים ההשפעה עליהם עקיפה – כלומר, הפיגועים מכוונים נגד ציבור האזרחים.

SAS ב"משעול הסקאדים"

(המשך מעמוד 30)

בין הבריטים לבין האמריקנים היה מוצלח עד ש"האפקט הסינרגטי של היחידות המעולות הללו שכנע את האויב לבסוף, כי הכוחות, שניצבו מולו במערב עיראק גדולים פי עשרה ויותר מן הכוחות, שהיו שם בפועל. כתוצאה מכך, רותקו למערב עיראק כוחות גדולים, שלולא כן היו נפרסים בגזרה המזרחית."

לסיכומו של דבר, הכריז שווארצקופף: "הביצועים של רגימנט 22 של SAS במבצע 'סופת מדבר' הלמו את המסורת הנעלה ביותר של צבא מקצועי, ועלו בקנה אחד עם ההיסטוריה ועם המסורת הגאה, נחלת הרגימנט הזה."

